

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕРИТЕ СЪВЕЩАНИЯ
ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБО... За България: За всички абонати...
църк... а 130 лева (платими на два пжти); за 6
др... ва (платими на единъ пжтъ); за 3 месе
п... (жщо); II. За чужбина (абонаментът е са
ко... и въ предплата)—250 лева. III. Само „Църковенъ
турка... 100 лв. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко,
нася до „Църковенъ вестникъ“ и при
турка... се адресира до Св. Синодъ, Редакцията на „Ц. В.“

Непомѣстени ръкописи не се връщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Св. Синодъ. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитъ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитъ обявления на църковнитъ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агенциитъ — последнитъ получаватъ 30% отстъпка

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Да въздадемъ Богу благодарностъ за Неговата велика милостъ. — † Видинский Неофитъ.
2. Националниятъ блѣнъ е вече действителностъ. — П.
3. „Камбана Охридска звѣни!“ — Б. п. Стоименовъ.
4. Мждростъта. — Н.
5. Седмица на българската книга. — Йото Нитовъ.
6. Великденъ, обединението и печатътъ. — Протодяконъ Г. Ибришимовъ.
7. Изъ духовната съкровищница на Църквата.
8. Бележки и отзиви.
9. Писма и дописки.
10. Седмиченъ прегледъ на събитията.
11. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ II. Въ чужбина.
12. Обявления.

† Видинский Неофитъ.

Да въздадемъ Богу благодарностъ за Неговата велика милостъ.

Преди вѣкове живоноснитъ лжчи отъ победната свѣтлина на Възкръсналия Спасителъ привлѣкоха къмъ вѣрата Христова българския народъ. Неговитъ велики просвѣтители му дадоха писменостъта, учредиха църквата, вдълбиха въ душата му народностно съзнание и го насочиха въ пжтя къмъ духовно-културенъ възходъ. Оттогава вече народътъ ни почувствува, че една невидима, но могща сила бди върху неговата сждба.

Но, при все това, тая сждба не винаги е била розова. Допустнато бѣ, по своя исторически жизненъ пжтъ, народътъ ни да срѣща тежки изпитни и голѣми злополуки. Ала съ помощта на могщата сила Божия, съ вѣрата и своитъ нравствени сили, залегнали въ душата му, народътъ ни винаги е преодолявалъ тия нещастия. Историята не познава другъ културенъ народъ, който да е изживѣлъ толкова робски неволи, мжки и страдания, както българскиятъ.

Злополучието на нашия народъ презъ петвѣковното робство бѣ уникамъ. Отнета свободата и независимостта му, той бѣ третиранъ по найжестокъ и варварски начинъ. Покушения се правиха и върху езика и върху името му; смъртоносни удари се нанасяха и върху неговото народностно съзнание. Бѣ подложенъ на сжщинско разпятие.

Но всемогщата сила на Провидението не престана да го подкрепя. Чрезъ вѣрата и Църквата, тая сила укрепяваше неговия духъ, правѣше да разрастне неговата нравствена мощъ, та съ своитъ християнски добродетели да си подготви той почетито бждеще. Тогава въ неговото съзнание се очерта голѣмиятъ народенъ идеалъ — *възстановяване на свободата и на своята държавна независимостъ*. Зароди се у него и волята да работи за осществяване на тоя идеалъ. Преизпълненъ съ жива вѣра въ Бога, групиранъ около Църквата и преодолявайки много препятствия, народътъ трѣгна къмъ тоя идеалъ съ бързи крачки. Народното възраждане се започна и разви едва ли не съ свѣткавична скоростъ. Сравнително съ подобна бързина се подготви и извърши и народното освобождение. Възстанови се свободната и независима българска държава, осществи се тоя свѣтълъ народенъ блѣнъ.

Безспорно, това бѣ велико дѣло, извършено съ голѣмитъ жертви, дадени отъ велика и православна Русия; извърши се то по мановението на великия и незабравимъ царъ Освободителъ, императоръ Александъръ II. Знае се, обаче, че *самъ тоя великъ Самодържецъ, съ своята беззаветна вѣра въ Бога, въ това дѣло се ползуваше отъ помощта и закрилата на Провидението*. Така бѣ възкресена нашата свобода и държавно-народно битие. Възстановиха се народнитъ институти, организираха се гражданскитъ учреждения, сложи се машината за националния и духовно-културенъ развой. И презъ течение на половинъ столѣтие новата българска държава,

по култура и просвѣта, настигна своитѣ съседи.

За нещастие, обаче, очертанитѣ и възжеленъ народенъ идеалъ бѣ осъщественъ само наполовина. Голѣма частъ отъ българитѣ и българскитѣ земи бѣха оставени подъ вѣковното робство. Лишени отъ граждански права и подлагани на мъки и насилия, очитѣ на поробенитѣ братя бѣха обърнати къмъ свободна България: отъ нея очакваха помощъ за освобождение. Не по-малко мислѣха за това и освободенитѣ. Тогава се очерта въ цѣлата си свѣтлина и красота новиятъ народенъ идеалъ — *освобождение на поробенитѣ, обединение и народна цѣлокупностъ*. За осъществяване на тоя идеалъ сега се зароботи съ всички сили и срѣдства. Образоваха се въ поробенитѣ области дружества, организираха се бойни чети, създаде се и революционенъ комитетъ, който привлѣче въ борбата голѣма частъ отъ интелигенцията на цѣлия народъ. Църквата, както винаги, здраво застава на своя постъ. Редомъ съ своитѣ свещени действия, църковнитѣ пастири усърдно подпомагаха родолюбивото дѣло, като укрепяваха въ душата на поробенитѣ вѣра, надежда и увѣреностъ, че всегдашната закрилна сила на Провидението и сега ще подкрепи усилията на борцитѣ за свобода и народно обединение.

Така се започна кървавата и отчаяна борба. Самоотвержени родолюбиви воеводи поведоха смѣли четници-герои срещу вѣрженитѣ сили на потисника. Подигнаха се и многолюдни възстания. Хиляди родолюбци паднаха въ боя за свободата на поробената родина. Но, въпрѣки даденитѣ скъпи жертви, желаниятъ резултатъ не се получи. Свободна България следъ това организира съюзъ отъ четири християнски държави съ сжщата целъ — да се извоюва свободата на поробенитѣ. Сега робскитѣ тѣжни вериги наистина бидоха счупени. Но, уви, България биде измамена отъ своитѣ съюзници, които присвоиха роднитѣ освободени земи и наложиха на българитѣ нови робски вериги. Трети пжтъ се направи още по-силно напрежение. Дадоха се още по-много жертви. На голѣмъ рискъ се изложи сждбата и на свободното отечество, все за голѣмия народенъ блѣнъ. Но резултатътъ бѣ още по-печаленъ. Положението на поробенитѣ не се подобри.

Провидението бѣ отредило още едно тежко изпитание за българитѣ, очевидно, за да прочисти тѣхното родолюбие, да ги закали въ вѣрата и въ търпението, а мощната закрила на Промисъла Божий да имъ стане още по-въжелена. Освободенитѣ български земи въ Македония — люлката на народната ни просвѣта и култура, се подѣлиха помежду новитѣ врагове на българщината. Съюзени, тѣ съ кървави насилия започнаха да изкореняватъ народностното чувство изъ душата на поробенитѣ българи.

Правото и правдата, върху които блестяше свѣтлятъ ни народенъ идеалъ, по най-бруталенъ начинъ бидоха потѣпкани, *поразени и погребани*. Голѣмитѣ армии на съюзенитѣ съседи-грабители заставаха на стража да пазятъ да не би тия божествени сили да възкрѣснатъ за българскитѣ народъ. На унижена, оскърбена, ограбена и омаломощена България се забрани да мисли и да говори за сждбата на своитѣ поробени чеда; заповѣда ѝ се да забрави свѣтлия си народенъ идеалъ. Прогониха роднитѣ пастири на поробеното население и го лишиха отъ християнската утеха и поука. И стана очевидно, че така създаденото положение би могло да се промѣни само по нѣкакво чудо. А чудо може да стане само съ намѣсата на божествена сила. Тя само би могла въ опредѣленъ часъ да помогне на унизената ни родина и да възстанови за нея и за поробенитѣ погазенитѣ имъ права и свободи.

Знае се, че понѣкога Богъ допуца правото и правдата да бждатъ временно потѣпкани, обезсилени и погребани. Но въ това положение тѣ не оставатъ за дълго време. Примѣрътъ е посоченъ съ Христа Спасителя. Той бѣ измжчванъ, умъртвенъ и погребанъ. Дори войска поставиха да пази гроба Му. Но, бидейки изворъ на живота и носителъ на божествената правда, *Той извърши чудото на чудесата — възкрѣсна* — победи насилницитѣ. Живоноснитѣ лъчи отъ свѣтлината на Неговото възкресение проникнаха въ цѣлия свѣтъ. Обезсмъртената Негова правда завладѣ сърцата и душигѣ на много хора и народи и стотици милиони хора. Така колелото на мрачния робски животъ се обърна къмъ посвѣтли хоризонти.

Предвидъ на обезсмъртената отъ Господа правда, и свободнитѣ и поробенитѣ българи заживѣха съ увѣреностъта, че тя непременно ще бжде възстановена за българскитѣ народъ. Кога и какъ ще стане това, никой не можеше да знае. Но българската цѣлостна душа апелираше къмъ свѣта за това. И апелираше да се извърши туй възстановяване не вече съ борба и насилия, не съ омраза и кръвопролития, а съ мирни срѣдства, чрезъ добра съвѣсть и християнска братска любовъ. Въ тая насока се сложи и политиката на държавата, и животътъ на народа въ царството.

Но, ето, промѣната дойде внезапно. Голѣмото чудо се извърши. *Правдата за българитѣ възкрѣсна*. Апелътъ на свободнитѣ и воплитѣ на поробенитѣ очевидно бѣха достигнали до вѣчния и всемогщъ Разпоредителъ съ сждбинитѣ на хората и народитѣ. Той очевидно е избралъ водача на великия германски народъ, човѣколюбивия мжжъ *Адолфъ Хитлеръ* и неговитѣ благородни сътрудници и ги е вдѣхновилъ да издигнатъ въ свѣта знамето на правдата и справедливостъта. Благодатната сѣнка на това знаме

засегна и нашия народъ. Подъ възкрилието на тая свещенна хоругва, за възтържествуване на обезсмъртената правда и справедливостъ, паднаха хиляди свидни синове на великия германски народъ, между прочемъ и за свободата на поробенитъ българи. И правдата, за тия последнитъ, възкръсна свѣтла и сияйна тъкмо презъ свѣтлитъ пасхални дни на Христовото Възкресение. Подиръ толкова години на черно робство, на мъки и страдания, свѣтлата свобода, въ своята дивна красота, изгрѣ въ всички поробени български земи. Въжделеното народно обединение е вече свършенъ фактъ. Свѣтлиятъ народенъ идеалъ, който съ вѣкове сгрѣваше сърдцата на вѣрнитъ и родолюбиви българи, е осъщественъ въ цѣлото си и пълно величие.

И всичко това се дължи, преди всичко, на благородния водачъ на германския великъ народъ. Адолфъ Хитлеръ е *освободителъ на многострадална Македония* и възстановителъ на границитъ на С. Стефанска България, начертана нѣкога отъ незабравимия блаженопочиналъ *Освободителъ на България Александъръ II, императоръ на велика братска Русия*.

Велико и преславно чудо се извърши съ внезапното възкръсване на правдата! Както мракътъ изчезва предъ блѣсъка на свѣтлината, така жестокитъ и горди потисници изчезнаха предъ победния маршъ на славнитъ герои-освободители. Тежкитъ робски окови паднаха. Скръбта въ освободената земя се замѣни съ радостъ, която преизпълня цѣлага народна душа. Населението отъ Охридъ до Черно море и отъ Дунавъ до Бѣло море днесъ ликува. Дѣлото на героитъ-освободители е благословено отъ Бога. Това ни радва и убеждава още повече, че Провидението не е престанало да проявява Своята мощна закрила върху нашия народъ. Твърде осезателно се прояви тая закрила чрезъ благороднитъ чувства на новитъ ни приятели германци, тъй беззаветно сложили живота си за благата и свободитъ на цѣлокупна България. Затова нашитъ молитвени благопожелания въ тия върховни минути сж: такива благородни, взаимни между двата народа, чувства да се развиятъ и укрепнатъ подъ благотворната свѣтлина на възкръснатата правда и да пребждатъ.

И светата ни родна Църква — всегдашна спътница и наставница на народа — сега е изпълнена съ особена пасхална радостъ. Нейната мечта — импулсъ на нейнитъ безспирни молби и молитви — да види народната цѣлокупностъ, сега всецѣло е осъществена. Въздавайки благодарностъ Богу за Неговата велика милостъ — тъй мощно да подкрепи дѣлото на народното обединение, Църквата изпълнява единъ приятенъ дългъ да изпрати вседушевени благословии на героитъ-освободители на Македония, Тракия и

Поморавия. Сщевременно тя изказва своитъ майчински сърадвания и топли молитвувания за щастливо бждеще на освободенитъ, приобщени вече къмъ общата Майка-Родина. Осъществениятъ пѣкъ народенъ идеалъ, като събитие велико и преславно, нека пребжде вѣчно и паметно въ историята. Това необикновено събитие го Господъ сътвори. Затова нека се възрадваме и възвеселимъ въ пълна цѣлокупностъ сега и во вѣки и нека винаги благодаримъ Богу за преславната Му милостъ.

Националниятъ блѣнъ е вече действителностъ.

Тазгодишното Възкресение Христово наистина бѣ, както сполучливо го нарекоха мнозина, „Великъ Великденъ“ за българския народъ, защото то донесе и възкресението, освобождението на всички изнемогващи подъ чуждъ яремъ наши братя въ Македония, Тракия, Моравско и Западнитъ покрайнини. А туй освобождение е едно такова голѣмо, епохално събитие, което нѣма равно на себе си въ историята. То поразява както съ своето величие, така и съ това, че стана твърде неочаквано и съ свѣтлавична бързина. Вѣрно е, ние всички винаги блѣнувахме за него, но не допускахме, че то може така скоро, така неочаквано да дойде. Подобно на женитъ мироносици ние, за отдѣленитъ отъ насъ чрезъ страшни вълчи ями и бодливи телени мрежи сънародници, които бѣха живи погребани и притискани отъ тежкъ камѣкъ, готвѣхме, както и други пѣтъ, съзри и миро, за да ги утешимъ, за да облекчимъ нѣкакъ положението имъ, и тревожно се питахме: „кой ли ще ни отвори непроходимия пѣтъ къмъ тѣхъ, кой ще ни отвали надгробния камѣкъ?“ Но ето, къмъ празника на Христовото възкресение, стана велико чудо. Храбритъ синове на Велика Германия и Италия отвалиха тежкия камѣкъ и, седнали на него като ангели, затрѣбиха благата за насъ вестъ: „Многострадални българи! *Мира мертвымъ суть прилична*, т. е. благовонията подхождатъ за разлагащи се мъртъвци, а вашитъ братя сж чужди за тѣлнито — тѣ не сж вече въ гроба, възкръснаха. Радвайте се. Времето за ридание мина, не плачете!“

О, блѣга, о радостна вестъ! *О Пасха велія и священнѣйшая!* Туй, за което българскиятъ народъ вѣкове въздишаше, за което той така дълго се бори, страда и даде безброй свидни жертви, не е вече блѣнъ. Това, за което ратуваха и дадоха живота си всички народни будители и светители, като се начене отъ чутовния Паисий Хилендарски, който преди 180 години, изгаряйки отъ любовъ къмъ своитъ изпаднали въ дълбока летаргия нещастни сънародници, запахи и възпламени у всички тѣхъ вѣрата въ свѣтли народни бдѣнини, и се завърши съ приснопаметния Екзархъ Иосифъ, който, и като видѣ рухването на изграденото отъ него въ продължение на 40 години народно дѣло въ Македония и Тракия, въ 1915 година, макаръ и силно сломенъ, склопи очи съ силна вѣра въ възтържествуването на правдата и въ пълното обединение на българския народъ — този именно идеалъ днесъ е напълно постигнатъ, е свършенъ фактъ. И духътъ на всички славни наши труженици, възстанници и бранници, които умрѣха съ вѣра, безъ да получатъ обещанието на Божествената правда за възкресението на своя народъ, сега ще се успокои, защото наградата

за тѣхната саможертва е вече дадена на българския народъ. Великото събитие, за което тѣ биха се зараждали да го видятъ и го видѣха отдалечъ само съ вѣра (Иоан. 8, 56; Евр. 11, 13), ние, тѣхнитѣ потомци, бѣхме щастливи да го видимъ съ очи и преживѣемъ. Преди две седмици, на Великденъ, стана великото чудо — слънцето на свободата огрѣ всички поробени наши земи. Македония и Тракия, които цѣли петъ вѣка и половина непрекъснато влачиха тежкитѣ вериги на политическото и духовно робство, сѣ вече завинаги освободени. Родната войска, следъ като непобедимата армия на великия Райхъ прогони оттамъ поробителитѣ и мѣчителитѣ, вече навсѣкѣжде въ тия земи обезпечава реда и спокойствието. Въ близки дни ще бждатъ опредѣлени точно и окончателнитѣ граници на нашето велико, цѣлокупно отечество.

Действително е твърде велика Божията милостъ къмъ нашия родъ. Но ние всички, особено пъкъ сега освободенитѣ, днесъ не сме въ състояние нито съ ума да я обхванемъ, нито съ чувства да я изразимъ, нито пъкъ съ думи да я опишемъ. Поразени и силно зашеметени отъ нейното величие, намъ се струва като че ли сънуваме. Отъ голѣма радостъ не искаме да върваме въ нейната действителностъ. На моменти, даже ни обхваща нѣкакъвъ страхъ, да не би всичко това да е единъ хубавъ снъ, отъ който всѣка минута можемъ да се пробудимъ. Толкова голѣмо е и безбрѣжно щастieto ни, тѣй силна и безгранична е радостъта ни.

Благословенъ и препрославенъ да бжде Богъ, Който ни даде тоя великъ даръ и тѣй щедро излѣ Своята милостъ надъ насъ, като извърши дивно чудо за нашето освобождение и национално обединение, като направи блѣскаво да възтържествува потпканата българска правда. Очевидно е, че неведнажъ изобилно пролѣтата за това освобождение и обединение руска, българска и германска кръвь е приета отъ Него като напълно достатъчна изкупителна жертва и е богато възнаградена. И цѣлокупниятъ български народъ, прославяйки днесъ Бога за тоя великъ и скъпоценъ даръ, съ искрена радостъ и напълно спокойна съвѣсть ликува. Отъ сърдце и душа той се радва, и радостъта му е най-чиста и възвишена, защото не гради, като други, своето щастие върху чуждо нещастие: той днесъ става господарь не на чуждото, а на своето, като връща своитѣ прокудени синове въ домоветѣ имъ. Да, чудото, което става съ насъ, и историческитѣ дни, които преживѣваме, сѣ дивно велики и, както казахме, ние сме безпомощни да ги обхванемъ и преценимъ, като не можемъ да намѣримъ и думи да ги опишемъ, понеже тѣ сѣ съсемъ близу до насъ, понеже ние сме въ самитѣ тѣхъ — стоимъ просто като поразени, нѣми и безгласни. Следъ известно време, обаче, когато се поотдалечимъ отъ тия велики дни и събития, ще видимъ всичкото тѣхно безкрайно величие и красота, както и безкрайната милостъ на Бога, Който чрезъ храбритѣ синове на Германия и Италия строши позорнитѣ окови на повече отъ 1½ наши братя и обедини нашия многостраленъ народъ.

Слава и благодарение на Всевишния Богъ, Който осъществи нашия вѣковенъ националенъ блѣнъ — направи го действителностъ. Честъ, хвала и вѣчна признателностъ на богоизбрания гениаленъ Вождъ на Германия г. Адолфъ Хитлеръ, който, изпълнявайки възложената му отъ Провидението висока мисия да въдвори правда и редъ въ Европа, осъществи и нашия националенъ идеалъ — Санъ-Стефанска България. Нека Всеблагиятъ Богъ, благослови обединения

български народъ и даде здраве и сили на всички ни, за да можемъ, подъ върховното рѣководство на високомѣдрия нашъ вселюбимъ Царь, да изпълнимъ и нататѣкъ дълга си, като заработимъ съ още по голѣма любовъ и направимъ всичко за упазване и затвърдяване, за по-високо издигане и защита на Велика България.

П.

„Камбана Охридска звъни!“

Радостъта, която като буенъ планински потокъ, разчупилъ леденитѣ окови на зимата, подъ топлия повѣй на пролѣтата, залѣ българската земя следъ изгрѣва на свободата надъ поробенитѣ български краища, е радостъ и на Българската църква. И, наистина, може ли да не се радва майката, когато нейнитѣ деца се завръщатъ въ бащиния си домъ следъ дълга разлѣка, прекарана въ страдания и неволи? Може ли да не се радва и Българската църква, майката на българския народъ, когато при нея се завръщатъ свидни рожби, прекарани близо четвъртъ вѣкъ въ неволя, мракъ и вериги? Ликува българскиятъ народъ. Ликува и се радва и Българската църква, защото тя е истински народна църква, защото между нея и българския народъ, между нейната сѣдба и сѣдбата на българския народъ, сѣществува такава тѣсна органическа връзка, че тѣ сѣ единство въ двойна плътъ. Българската църква е горда да заяви, че българскиятъ народъ е плътъ отъ плѣтъта ѝ и кръвь отъ кръвьта ѝ. Радоститѣ на народа сѣ и нейни радости, скърбитѣ му — и нейни скърби. И, наистина, откакто великиятъ Борисъ I издигна кръста Христовъ надъ България, тя смирено се поклони на тоя кръстъ и го издигна като своя най-висша емблема, като свое най-високо и непобедимо знаме, което водѣше и води българския народъ презъ мрачнитѣ лабиринти на историята къмъ свѣлитѣ простори на свободата, просвѣтата, културата и християнския хуманизъмъ.

Радостъта на Българската църква не е злорадство върху нещастieto на нашитѣ православни съседи, които по единъ такъвъ трагиченъ начинъ трѣбваше да върнатъ заграбенитѣ отъ тѣхъ български земи. Радостъта на българския народъ и на Българската църква е чиста и свѣтла като утринна роса. Това е пасхалната радостъ за една възкрѣснала историческа правда. Това е радостъта на единъ народъ, който вижда осъществени отъ вѣкове лелѣяни народностни идеали. Ние не се радваме върху нещастieto на нашитѣ съседи. Ние само ги съжаляваме и скърбимъ за проявеното отъ тѣхъ неразумие, за упоритото имъ нежелание въ продължение на 22 години да разбератъ нашата мѣка, нашитѣ искания и нашата правда, та по други пѣтища и начини да стане това, което става сега. Презъ тежкитѣ години следъ войната Българската църква, сѣщо тѣй както и българскиятъ народъ, унижена и охулена отъ победителитѣ, не се поддала на демона на омразата и на отмъщението. Нейното огорчение бѣше още по-голѣмо, защото новитѣ поробители на българския народъ прибѣгваха до своитѣ православни църкви, т. е. до нейнитѣ сестри въ Господа, за да прокарватъ своята асимилаторска и противобългарска политика. Но Българската църква, дълбоко вѣрвайки въ възкрѣсването на потпканата правда, пое пѣтищата на мира и на братското разбирателство, съ надежда да се поправятъ сторенитѣ неправди. Много нѣщо въ това отношение стори Българската църква, чиито достойни представители не се умориха и отчаяха да настояватъ благовременно и безвременно,

да молятъ, да увещаватъ, да разясняватъ тамъ където трѣбва болкитѣ на българския народъ, неговитѣ тежениния и справедливи искания. Бъдещиятъ историкъ навѣрно ще отбележи като свѣтла, ободряваща страница въ най-новата българска история героичнитѣ усилия на Българската църква следъ обшооевропейската война да облекчи участието на своитѣ чеда, изпаднали въ робство. Всички нейни усилия въ това направление бѣха единъ високъ, смѣлъ и настойчивъ апелъ за благоразумие, за справедливостъ и за братство. И ако нейниятъ гласъ прозвуча като гласътъ на викация въ пустинята, въ мрачната и безнадеждна политическа пустиня на Европа следъ 1919 г., вината за това не е въ нея. Ней остава само свѣтлата утеха, че отдѣлни представители отъ нейнитѣ сестри православни църкви и представители на нѣкои други християнски църкви я разбраха и искаха да ѝ помогнатъ, но не бѣха въ състояние да сторятъ това.

Българската църква, прочее, има основание да се радва, понеже, както въ миналото, така и презъ последнитѣ 22 години, тя стоа бодро на своя постъ за запазване душата на България. Империализмътъ и егоизмътъ разпокъсаха тѣлото на България, но тѣ не успѣха да разпокъсатъ нейната душа, защото тукъ на вѣрна стража, наредъ съ други фактори, на първо мѣсто, стоеше Българската църква. Тя остана вѣрна на заветитѣ на о. Паисия — бащата и съвѣстятъ на българското възраждане — и безъ колебание може да се каже, че следва неговия пѣтъ, пѣтъ на чутовенъ духовенъ великанъ, който изтръгна българското племе отъ многовѣковната духовна летаргия, хвърли въ душата му прометеевата искра за човѣшки права, народностъ, просвѣта и свобода и окрили неговия полетъ къмъ просторитѣ на културния напредѣкъ и религиозно-нравственото издигане.

Презъ изтеклитѣ 22 години Българската църква поддържа паисиевския духъ на цѣлокупния български народъ, духа на *вѣра и надежда* въ тържеството на правдата.

Въ дни на най-голѣмо безвѣрие, униние и отчаяние тя подържаше вѣрата на Българския народъ. Вѣра! Това е паспортътъ, безъ който никой човѣкъ, никой народъ не може да мине презъ лжкатушнитѣ пѣтеки на историята и на нейнитѣ изпитания. Но каква вѣра подържаше и поддържа Българската църква у българския народъ? Първо — вѣра въ себе си, въ своитѣ творчески сили и своята справедлива кауза и, надъ всичко, вѣра въ Бога, Който не е безучастенъ зритель на боричканията въ човѣшката история и Който по неведоми пѣтища насочва сѣдбинитѣ на хората и на народитѣ. Историята не е единъ хаотиченъ процесъ, една улична блѣсканица, въ която оцѣляватъ и успѣватъ само ония, които иматъ здрави мишици и юмруци, а едно плавно течение, насочвано отъ Господаря на историята, отъ Бога. „Рѣдко има народъ съ такава непостоянна, съ такава остро начупена линия на сѣществуване, каквато е линията на българския народъ“, четемъ въ единъ нашъ вестникъ. „Рѣдко има народъ съ такава капризна историческа сѣдба — съ толкова възходи и съ толкова главоломни шеметни падения. Когато четемъ историята на българския народъ, не може да не се запитаме — защо тоя народъ, който пръвъ отъ всички славянски народи създаде държава на Балканитѣ, който пръвъ създаде законодателство, който пръвъ се покрѣсти, пръвъ създаде книжнина и даде учители на своитѣ братя

славяни, защо тоя народъ, който създаде ценности съ свѣтовно значение, защо тоя героиченъ, храбръ народъ, който въ миналото и днесъ се е борилъ и се бори като лъвъ и не еднажъ е достигналъ до три морета, защо тоя трудолюбивъ, честенъ, доблестенъ народъ има такава черна сѣдба? Защото, когато Богъ обича, наказва, ще отговоримъ ние. Българскиятъ народъ е любимъ Божи народъ, затова трѣбваше да мине презъ изпитанията на толкова голготи, за да дойде до своето свѣтло и вѣчно възкресение.

Тази вѣра подклажда Българската църква у българския народъ и нейното тържество ние празнуваме днесъ.

Българската църква се радва още, че не сж отишли напусто усилията ѝ въ подържане *надеждата* у българския народъ презъ неговитѣ най-безнадеждни дни. Надежда! Кой не е зърналъ съ своето вжтрешно духовно око онази таинствена свѣтлина, която свѣти въ нашата душа, когато ни заобикаля и най-непрогледенъ мракъ? Надеждата е като свѣтильникъ, който хвърля своитѣ лжчи надалеко и нашироко и освѣтлява много тъмни мѣста, изгонва много нечисти духове. Ние трѣбва винаги да подържаме елея на този свѣтильникъ, защото, щомъ той се свърши и свѣтиликътъ на надеждата угасне, ние ще блуждаемъ въ мракъ. Но каква трѣбва да бжде надеждата, която винаги трѣбва да свѣти въ душитѣ ни? Тя не трѣбва да се опира на временни и преходни сили. Ние трѣбва да се надяваме, безспорно, на своето усърдие и способности, но надъ всичко трѣбва да се надяваме на Бога. Нашата надежда не трѣбва да бжде надежда на празни мечтатели и фантазори, на люде, които не вършатъ нищо положително за свое добро, за доброто на своитѣ близки и на своя народъ, а разчитатъ на случайноститѣ и на благоволенieto на другитѣ. Истинската надежда се крепи върху вѣрата въ Бога и въ Неговата помощ, при условие, че следваме Неговата света воля.

Винаги българскиятъ народъ се е надявалъ за подобри дни. Радвалъ се е съдържано, когато ги е ималъ, и не е падаль духомъ, когато черни облаци на неговото небе сж се застоявали по-дълго. Въ душата на българския народъ винаги е горѣлъ чистиятъ елея на надеждата, на християнската надежда. Никога българскиятъ народъ не е билъ фантазори или наивенъ оптимистъ относно своята сѣдба. Винаги се е надѣвалъ преди всичко на Бога и после на себе си. Мнозина го учеха и учатъ да не се надѣва на Бога, защото Богъ билъ измислица, да не се надѣва на себе си, защото билъ твърде малкъ и твърде слабъ, а да се надѣва на нѣкакви утопии. Но Българската църква го предпази отъ тѣзи фалшиви надежди и подържаше въ душата му елея на чистата надежда.

Затова е радостна Българската църква днесъ, затова пасхалната радостъ за възкрѣсналия Спасителъ се слѣ съ радостята ѝ за възкресението на поробени нейни чеда. Радва се затуи, че лжчитѣ на свободата изгрѣха надъ родината на св. братя Кирила и Методия, на св. Климента Охридски, на св. Наума, св. Прохора Пчински, надъ цѣлия онзи край, който даде културата не само на България, но и на цѣлото славянство. Радва се, защото камбанитѣ на Св. Климента пакъ ще зазвѣнятъ тържествено, за да разнесатъ по цѣлата земя радостята на единъ много изстрадалъ народъ, който отново почва цѣлокупно да се моли, да чете и пише на свой роденъ езикъ.

Ликувай, български народе!
Безброй сж твърйтъ дни,
Сждбата надъ Босфора броди,
Камбана Охридска звъни!
Шуми великденски Егеятъ,
Блести, огледалъ твоя ликъ,
Свешени петъ рѣки му пѣятъ
На славенъ български езикъ!

Б. п. Стоименовъ.

Мждростѣта.

Мждростѣта е най-висшето духовно състояние, до каквото достига човѣкъ въ своето усъвършенствуване. Мждростѣта е победа надъ човѣшкото и тържество на божественото начало. Тя е подчинение на егоистичното подъ вселенското, убиване на нисшето азъ и събуждане на висшето, вселенското азъ. Мждростѣта е хармония на тритѣ принципи: воля, разумъ и чувства, и подчинение на тия принципи подъ закона за любовта. Мждростѣта има устременъ погледъ въ вѣчното. Тя отдѣля скоропребодното отъ вѣчното. Тя черпи вдъхновение отъ вѣчния изворъ на познанието — Бога.

Мждростъ осѣнява не само отдѣлни хора, но и цѣли народи. Блажени сж мждритѣ хора и мждритѣ народи. Тѣ посрѣщатъ страданията и неправдигѣ съ самообладание и хладнокрвие. Мждростѣта вѣрва въ Правдата и я чака до като дойде. Защото самата мждростъ твори правда. Въ правдата е нейната сила. Правдата е нейниятъ идеалъ. А правдата е божественъ атрибутъ.

Мждростѣта не пада въ отчаяние и когато свѣтътъ лудѣе отъ страсти. Тя чака и работи.

И идва деньтъ. Само мждрецътъ и мждритѣ народи дочакватъ деня на голѣмия празникъ, когато Божествената правда извършва чудото. Нека си припомнимъ притчата за мждритѣ и неразумни деви — една отъ най-красивитѣ и дълбоки притчи, казани отъ Спасителя. Нека бждемъ бодри и чакаме Младоженеца. Той ще дойде и ще донесе голѣмата радость.

Злото тежи на земята. Човѣчеството се превива отъ тая многоглава хидра. То не е вѣчно. Нека бждемъ мждри и търпеливи, то ще бжде победено. Изпълнявайки закона за любовта, ние ще победимъ злото. И само на това се дължи прогресътъ на човѣчеството. Дължи се на мждростѣта и всепобедната любовъ къмъ ближния.

Българскиятъ народъ е преживѣлъ много презъ своята история. Понесълъ и хиляди страдания отъ своитѣ съседи и братя, за които е далъ най-доброто отъ душата си. Нека премислимъ добре, за да се убедимъ въ това. За освобождението на гърци и сърби се е билъ повече отъ самитѣ тѣхъ. Далъ имъ най-добритѣ си синове за създаване на тѣхната култура и държава. И, разбира се, нищо не получи, освенъ омраза и заговори да го унищожатъ. Колко гърци и сърби сж взели участие въ неговитѣ борби за съществуването му? А колко пжти тѣ се нахвърляха срещу неговата държава, за да му отнематъ, следъ като много пжти по най-циниченъ начинъ сж му откъсвали части отъ тѣлото му, и последното останало кжсче? Ние преживѣхме много, стигнахме до отчаяние, унижавахме се, търпѣхме и носѣхме тежкия кръстъ. И страданията ни направиха не само търпеливи, но и мждри.

И вижте днесъ народа ни каква мждростъ проявява. Излѣ се Божествената правда чрезъ чудото. И ето, възкръсва българската правда, и ние стоимъ смаяни предъ великото чудо. И трѣбва да го кажемъ

— мждростѣта, добита отъ нашия народъ, ясно проличава. Ние не злорадствуваме надъ нещастията на нашитѣ съседи, ние ги жалимъ. Къмъ пленницитѣ имъ проявихме любовъ, каквато никога не бѣ показвана отъ тѣхъ. И изпитваме братско състрадание къмъ съседнитѣ ни народи, на които безумието на интелигенцията имъ ги хвърли въ страдания. Жалимъ невиннитѣ съседи и виждаме до кжде могатъ да доведатъ мегаломанията и алчността.

Нашата мждростъ ни сочи дълга, на който ще се предадемъ. Трѣбва, съ най-хубавата, празничната частъ на своята душа да се явимъ всрѣдъ дълго време страдалитѣ наши братя и да имъ дадемъ истинска правда, каквато не сж имали. Ние всички — отъ малкъ до голѣмъ, отъ простъ до ученъ — трѣбва да дадемъ всичката си любовъ, всичката си мждростъ на опита и най-високия моралъ. Така ще приобщимъ дълго време откъснатитѣ отъ насъ братя къмъ общата ни майка — България.

Нека се не забравяме въ дни на страдания и въ дни на радость. Нека знаемъ, че правдата не може да се газни, и Богъ не може да бжде маменъ. Да бждемъ бодри и да работимъ за бждещето на обединена България. Чрезъ мждростѣта ние ще дадемъ на отечеството правда и доволство. Така преживѣнитѣ изпитания ще ни отредятъ голѣмо мѣсто въ историята на народъ съ бждеще и народъ културенъ. Нашата история ни дава право да бждемъ такъвъ народъ, а днесъ това е повеля на историята.

Великъ е празникътъ на българското обединение, но дваждъ по-велика ще бжде радостьта ни отъ изпитанието, предъ което сме, да бждемъ докрай мждри.

Н.

Седмица на българската книга.

Седмицата отъ 24. IV. до 4. V. т. г. е посветена на българската книга. Въ цѣлата страна презъ тази седмица ще се устроятъ събрания, сказки и изложби, въ които ще се покажатъ на нашия народъ постиженията на българския писателъ и издатель, както и успѣхитѣ на родната книга. Тази е десета по редъ седмица, посветявана на българската книга, и съвпада съ голѣми исторически събития, отъ огромно значение за нашия народъ.

Предъ победоносния походъ на войскитѣ на великия германски Райхъ рухнаха позорнитѣ граници, изградени преди 23 години въ предградията на Парижъ. Земитѣ, които тогава бѣха жестоко откъснати отъ България, днесъ се връщатъ и присъединяватъ отново къмъ майката отечество. Смыкнаха се вече робскитѣ окови на близу два милиона българи отъ Тракия, Македония и Моравско, които четвъртъ вѣкъ водиха единъ тежкъ и непоносимъ животъ, обречени на постоянни безчинства и грабежи, като имъ се забраняваше дори да говорятъ и се молятъ на родния си езикъ, но винаги изпълнени съ вѣрата, че ще дойде най-после краятъ на робското тегло. И тѣ не се излъгаха. Днесъ цѣлиятъ български народъ преживява велика и неописуема радость, каквато никога не е преживявалъ. По всички краища на България — отъ Дунава до Бѣло-море и отъ Черно-море до Струга и Охрида синь — една радость изпълва сърдцата на всички българи, защото най-после ще могатъ да говорятъ, четатъ и пишатъ на родния си езикъ, ще могатъ да се обединятъ подъ скиптъра на Н. В. Борисъ III — Царя на всички българи, въ едно голѣмо отечество, за да се отдадатъ на чистъ и спокоенъ трудъ за всестранното издигане и изграждане на велика и благоденствуваща България!

Но при този изблизъ на велика радость и неописуеми чувства, питаме се — какво спомогна за запазва-

нето на българския езикъ и националното самосъзнание у тия наши братя, подложени на такова нечувано робство, когато имъ се забраняваше да говорятъ, четатъ и пишатъ на матерния си езикъ? — Безспорно, за това спомогна най-много коравиятъ български духъ, който на нищо не се поддава, и българската книга. Тя нѣкога, презъ епохата на възрождането, излѣзла подъ пачето перо на Атонския Монахъ — отца Паисия — направи чудото, възкреси нашия народъ отъ тъмнината на забравата, за да го издигне за новъ свободенъ животъ и културенъ напредъкъ. Тя, въ наши дни, запази нашитѣ родни братя отъ асимилаторската политика на сърби и гърци, за да ги направи достойни за новото възкресение и за оная велика радостъ, която цѣлиятъ български народъ днесъ преживява.

До тукъ завърши възродителната роля на българската книга. Отъ днесъ нататъкъ започва нейното дѣло за изграждане националния ни възходъ. Въ това направление задачитѣ на българската книга сж още по-голѣми. Тя има за целъ да приобщи къмъ общия културенъ напредъкъ и онѣзи наши братя, които до вчера тѣнѣха въ робство и нѣмаха право да говорятъ, четатъ и пишатъ на родния си езикъ.

До вчера духътъ на българския писателъ бѣше притѣсненъ, той не можеше свободно да твори и, до колкото пишеше, неговото творчество отразяваше болкитѣ и страданията на народа ни, нерадостнитѣ дни на една жестока съдба. Отъ днесъ нататъкъ българскиятъ писателъ ще има широка възможностъ свободно да развихри своя творчески замахъ, неспиранъ отъ нищо и вдъхновяванъ отъ радостнитѣ изгледи, които му се откриватъ, да изрази възторга и радостта на цѣлокупния български народъ — обединенъ въ една Велика България.

Презъ тази седмица на българската книга, нека всички пожелаемъ и съдействуваме, щото тя да проникне по всички краища на обединена България, да разнася божественя чаръ на българското слово, за да стопли сърдцата на всички наши братя, които до вчера сж я жадували.

Да бждатъ и пребждатъ вѣчно българската книга и българскиятъ писателъ — вдъхновенятъ жрецъ на родното слово.

Йото Нитовъ.

Великденъ, обединението и печатътъ.

Светата Църква възпѣва Възкресението Христово като „празникъ на праздницитѣ“ и като „тържество на тържествата“. Въ тѣзи два израза има богата мистика, етика, история и битъ за просвѣтения разумъ и чистото сърдце. Тѣхното съдържание, обаче, никога не е било разбрано и изживѣно отъ българина така реалистично и паметно, както въ настоящата съдбоносна и спасителна година за племе и родина! Въ живота нѣма нищо случайно, и законитѣ на историята не признаватъ капризи — съпадението на християнския Великденъ съ българския Великденъ не е безъ промисълъ и поука. Голгота не е гробница на истина и правда, а светиня на борба и победа: вѣнецътъ ѝ е свобода и блаженство! Трудно е за историка и географа да посочатъ племе и кжтъ по земята, които да сж изживѣли по-продължителна, по-несправедлива и по-жестока голгота въ историята си отъ българското племе и отечество — почти липсва народъ въ вѣковетѣ съ по-голѣмъ трагизъмъ и слава отъ българския. Кръстътъ освети Голгота и вѣрата отъ възкресението — трагизмътъ освети българската душа и надеждата роди цѣлокупното освобождение! Презъ цѣлата

ни история по родната земя не гръмна пушка за чужда земя, не се пролѣ кръвъ за срамна користъ, не се протегна ржка надъ човѣшка честъ — поколѣния подредъ усѣха полуострова съ кости, напоиха горитѣ и полетата му съ кръвъ, укичиха кжтоветѣ му съ славни паметници, цѣлия го обърнаха на вѣковна голгота: все за честъ, все за правда, все за свобода, все за достоенъ подъ небето живогъ! Небето не можеше да бжде нѣмъ зритель на тази чутовна трагедия — то оцени жертвата, подкрепи борбата, засили вѣрата, освети любовта и увѣнча надеждата на клетия българинъ. Намъ, относително достойнитѣ и малко заслужилитѣ, се падна честта и радостта да бждемъ съвременници и свидетели за тържеството на българската голгота и за величието на българския Великденъ — да жънемъ славата, да беремъ плодоветѣ и да се радваме на свобода, родени отъ хероични борби презъ вѣкове и отъ поколѣния!

Родната Църква тържествува и образованийтѣ ѝ чедра ликузатъ — „Мати Болгария“ се радва на възкрѣсналиитѣ си чедра, както Майката Божия се радвала на възкрѣсналия си Синъ: тя събира вечъ всички свои рожби подъ животворнитѣ си криле, както квацката пилцата си. Подъ скиптъра на вселюбимия и мждъръ царъ Борисъ III, Обединителъ на българското племе, влизатъ кжтъ следъ кжтъ отъ скжпата родна земя, и се слагатъ като бисеръ следъ бисеръ на неговата историческа корона; наши и свободни сж вечъ: българскиятъ Витлеемъ — хлѣбородна Добруджа, люлката на културата ни — многострадална Македония, мечтата на племето ни — тучна Тракия; възкрѣсна и забравено Моравско! Днитѣ ни текатъ въ велика Божия милостъ и очитѣ ни виждатъ безпримѣрно исторически събития — това, което е желано отъ много вѣкове; това, което е мечтано отъ десетки поколѣния, това което е отнело живота и потѣта на верига потомства: то е предъ насъ и за насъ славна действителностъ, велико тържество, щастлива бж днина! Храбритѣ български бранници, по стжпкитѣ на своитѣ дѣди и бащи, шестуватъ въ новоосвободенитѣ кжтове на родината — тѣ сж за братята-роби истински ангели, които смѣкватъ плочата на робството, откриватъ гроба на правдата, вестятъ възкресението на истината и носятъ свобода на брата! Вѣчна слава и безсмъртна паметъ на всички — покойни и живи, наши и чужди — борци за историческата истина и народна правда въ родната ни история и битъ! Въ сърдцето на българина ще иматъ вѣченъ кжтъ, наредъ съ славния русинъ на северъ, и чудния германецъ отъ западъ, и сърдечния италианецъ отъ югъ за чутовната си храбростъ и класическо благородство.

Горнитѣ идеи, мисли и чувства кръстосватъ българската душа и родния печатъ около тазгодишния Великденъ — тѣ нито засѣнчватъ, нито отричатъ мистиката и жизнеността на евангелския Великденъ: защото българскиятъ Великденъ по идеи, борби и надежди е духовенъ и исторически плодъ на християнския Великденъ — безъ неговата догматика и етика за истина и правда, за любовъ и жертва, за свобода и напредъкъ, не могатъ да се обяснятъ жертвитѣ и надеждитѣ на предшественицитѣ ни, нито пкъ може да се разкрие духовната основа на народното тържество и обединение. Тази идея минава като червена ницка въ всички колони на българскитѣ вестници, които дадоха статии, както за великия християнски празникъ, така и за встжпването на родната войска въ освободенитѣ земи.

Това наше мнение се потвърждава и отъ думитѣ на г. Йорданъ Бадевъ, напечатани въ статията му „Като на сънь“ — : „Вижте вестницитѣ! Колко

ободрително действуват върху душитѣ! Люде отъ всички отсѣнки на живота и на мисълта, които гледатъ на бъдещето презъ образа на България, на българската народна общностъ, свързаха тия дни въ възторжени писания Възкресението на Исуса Христа съ българското народно възкресение. Защото истина е: който искрено вѣрва въ Бога на вселената, не може да не вѣрва въ Бога на своя народъ" (В-къ „Зора“, бр. 6555, стр. 8.). Въ всички статии възторжено се описва двойниятъ Великденъ на българския народъ и сърдечно обрисуватъ трогателни сцени за срещи между армия и народъ въ новитѣ кѣтове. Описанията за влизането въ Добруджа не можеха да се слушатъ и четатъ съ сухи очи и съ нормаленъ ритъмъ на сърдцето — това сега се повтаря и усилюва отъ новитѣ радости и тържества въ Македония Тракия и Моравско: и тамошнитѣ срещи кѣпятъ очитѣ ни и другатъ сърдцата ни! Да бжде благословено Божието име отъ нине и довѣка — велика милость Богъ простре надъ насъ и чудна радость ни създаде въ днитѣ, когато Неговиятъ Синъ срази подлостта и неправдата и освети истината и любовта! Нека бждемъ достойни за тази милость и да не се самозабравимъ въ тази радость — историята свидетелствува, че достоенъ за животъ и творчество е само онзи народъ, който въ страданието си е великъ и въ величието си е смиренъ: ние въ страданията си се оказахме велики — да бждемъ и въ величието си смирени, разумни и признателни!

Въ този брой на вестника ще засенемъ само столичнитѣ ежедневници. Ще процитираме съществено само отъ издържани статии на мирски лица. По технически съображения автори нѣма да споменаваме и бройгове нѣма да обозначимъ. Отдѣлни коментарији върху статиитѣ и извадкитѣ отъ тѣхъ нѣма да дадемъ, защото мислимъ, че писаното до тукъ изобщо върху великденскитѣ писания изключва това задължение и прави излишни частнитѣ тълкувания. Следватъ извадкитѣ отъ разни софийски ежедневници:

Вестникъ „Днесъ“ пише:

Отъ десетилѣтия насамъ, пишейки обичайнитѣ великденски бележки, българскиятъ вестникаръ изказваше надежда, че ще настѣпи и българскиятъ Великденъ.

Днесъ тия еднообразни статии нѣма да се появятъ въ българския печатъ. Днесъ друга муза вдъхновява сърдцето на българския вестникаръ. Днесъ той може да поздрави цѣлия български родъ, отъ крайна Добруджа до Охридъ и Бѣло море съ „честито българско Възкресение“!

За да достигне до тоя Великденъ, българскиятъ родъ премина презъ една „Страстна седмица“, която трая десетки години. Българскиятъ Великденъ бѣ запрѣлъ на Велики петъкъ. Българскиятъ родъ само страдания изпитваше, а Възкресение не идѣше.

Днесъ то настѣпи. И съвпадна съ църковния и календаренъ Великденъ. Не е ли това единъ символъ? — Това е най-голѣмиятъ символъ навѣрно въ цѣлата история на човѣчеството:

Освобождение, възкресение на единъ народъ точно въ деня на Възкресението на Оногова, Който отиде на Голгота, въ името на правдата, на справедливостта.

Еднаква бѣ сѣдбата и на българския родъ — безкрай да се бори за своя братъ, за повече правда и справедливостъ.

Днесъ, когато братъ съ брата, майка съ сина, дете съ бащата, ще се прегръщатъ въ доскоро поробенитѣ български земи, обичайното „Христосъ Возкресе“ нѣма да се разнася изъ българската земя безъ ответа: „Воистину Возкресе“, а деветъ милиона българи натъртено ще изговарятъ: „Воистину Возкресе!“

Вестникъ „Зора“:

„Другъ ще бжде възкресенскиятъ камбаненъ звънъ тая година въ освободенитѣ български земи. Весело, бодро и надеждно ще се отекне той въ душитѣ на людетѣ. Макаръ, че пропѣденитѣ преди двацѣтъ години свещеници и владици сѣ все още далече; далече сѣ още избѣгалитѣ бащи, братя и синове; едва сѣ се показали братскитѣ фуражки — макаръ че една сѣнчица на съмнение тежи въ душитѣ — все пакъ новоосвободенитѣ българи ще посрещнатъ довечера Христовото възресе като истинско начало на новъ животъ; заедно съ символичния камъкъ надъ светото Христово тѣло ще се вдигне отъ тѣхния грѣбъ тежкиятъ камъкъ на робството; ще се изпълнятъ душитѣ имъ съ благоговѣйна признателность и съ крепка надежда, че тоя пѣтъ края на теглото имъ е истински край! И когато екнатъ камбанитѣ и се понесе надъ главитѣ великата пѣсенъ отъ очитѣ имъ ще бликнатъ сълзи не вече на страхъ и страдание, а на радость и сладко упование...“

Тукъ въ свободна България светата възкресенска нощъ ще бжде може би все тѣй непрогледно тъмна като други преди нея и толкова по-добре всички българи, който искрено вѣрватъ въ всечовѣшкия и въ българския Богъ, ще видятъ по-ясно презъ чернилото на нощта бѣлото сияние на възкрѣсващия Божий Синъ, Който ще простира закрилна и благословяща рѣка надъ цѣло българско. Надъ цѣло българско тая нощъ ще възкрѣсне Богочеловѣкътъ, за да положи начало на истински новъ животъ.

Вестникъ „Слово“:

„Христовото учение, въ своето историческо съществуване, е било винаги упование на българския народъ отъ покрѣстането му до сега. Въпросътъ за съществуване и за нашето обединение е ставалъ насъществуване, особено на такъвъ голѣмъ празникъ, като Великденъ. Всички наши по-голѣми празници въ нашия културно-общественъ животъ сѣ едновременно и национални и църковни. И тѣй, както смѣтаме, че изнамирането на нашата азбука отъ двамата български просвѣтители — Кирилъ и Методий — е едно отъ условieto за нашето национално обособяване като народъ, тѣй приемаме и страданията на великия Нязарянинъ, като наши, като страданията на единъ народъ. Страдалъ подъ чуждо иго.

Ударилъ е часътъ, когато можемъ да говоримъ смѣло, ясно и опредѣлено. Днесъ, когато празнуваме Великденъ — денъ, на който сѣ възлагани мечти и надежди, на който най-силно се е желало тия мечти и надежди да бждатъ осъществени, знаменията сѣ изпълнени. Тѣ стоятъ предъ нашитѣ очи. Безъ да сме ги дори очаквали, безъ да сме имали смѣлостта да ги повикаме презъ трагично изживѣнитѣ минути въ последнитѣ години, тѣ никога не сѣ ни напушали. По повелята на Оня, Който е изворъ на всички страдания и на всички радости, безъ дори да знаемъ, времето е работило за насъ. Предсказанията, наредъ съ нашитѣ мечти и идеали, се сбждватъ. Съ възкресението на Богочовѣка възкрѣсна и българскиятъ народъ за новъ животъ“.

Вестникъ „Миръ“:

„Отредено ни е било да посрѣщнемъ въ сѣдбоносни дни тазгодишното Възкресение. Дни пропити съ очакване, че неправдата завинаги ще бжде победена, че истината ще възкрѣсне и че най-сетне ще настѣпи тѣй желанія миръ на земята.

Наистина, въ какви изключителни дни ни е било сѣдено да посрещнемъ Възкресението на Единородния Синъ Божий! Дни, презъ които свещениятъ звънъ на камбанитѣ се слива съ този на орждията, дни въ които се чува тресѣкътъ отъ борбата между два свѣта — тѣй еднакви въ своята упоритость и тѣй различни въ житейския си пѣтъ. Дни на надежди и на беззаветенъ стре-

межъ къмъ истина и къмъ правда.

Въ тия именно минути се молятъ всички — и ония, които нѣматъ религия, и тия, които се кланятъ предъ образа на Христа, защото онеправдани се чувствуватъ всички. Тази нощъ ще стоятъ въ очакване хиляди и хиляди българи — и ония, чиито сърдца страдаха двадесетъ години, и ние тукъ, които тжгувахме по загубени земи, за да почувствуваме сладостта на утешението — да видимъ най-сетне сиянието на възкрѣстващия Божий Синъ и да можемъ да кажемъ: наистина надъ цѣло българско възкрѣсна истината!

Вестникъ „Утро“:

„Тържествениятъ звѣнъ на черковнитѣ камбани вѣкове подъ редъ е носилъ надеждата и вѣрата на българския народъ, че Христосъ е възкрѣсналъ. Вѣкове подъ редъ величаниятъ и религиозенъ обичай за Христово възкресение е билъ на българина не само тържественъ споменъ за кръстнитѣ мъжи на Христа, но и мистична вѣра за спасение на човѣчеството, за спасение на българския народъ.

Защото Възкресението на Христа е символъ на освобождение, всеопрощение, щастие и радост. Това освобождение и тази радост цѣлокупниятъ български народъ винаги е очаквалъ съ търпение и вѣра. Защото нѣма по-голяма християнска добродетель отъ търпението и вѣрата.

Утре заедно съ тържествения възгласъ „Христосъ възкресе“ по цѣлата българска земя тоя възгласъ ще възвести и друго едно велико възкресение — възкресението на нашия народъ.

Велико и паметно е утрешното Христово възкресение защото то носи на нашата родина чаканото отъ вѣкове освобождение, чакания истински възгласъ!

Христосъ възкресе!“

Вестникъ „Нова вечерь“:

„Богъ изпрати нѣкога на земята Своя Синъ, за да спаси погиващето отъ страсти и самоизяждане човѣчество. Тежки мъжи понесе Богочовѣкътъ въ борбата съ мрака, забулващъ душитѣ на хората и съ разпятието Си на кръста утвърди вѣрата въ свѣта за единъ новъ свѣтълъ животъ, очистенъ отъ злото, за спасение на всички унижени, оскърбени, потиснати и онеправдани. Богъ доказа на грѣшното човѣчество, че истината и правдата никога не умиратъ и Възкресението на Спасителя остава като символъ за тѣхното вѣчно царство на земята.

Днесъ народитѣ изживѣватъ едно ново Възкресение: Богъ опредѣли други синове на земята, за да сложатъ силитѣ на потиснитѣ и поробителитѣ и да възвестятъ по свѣта единъ новъ животъ, почиващъ върху свободата на всички народи и носещъ щастие и радостъ за всички. Новиятъ спасителъ на човѣчеството, водачътъ на великия Райхъ, поведе многобройнитѣ синове на германската земя, по повелята на Бога, за да разбие мрака на новитѣ фарисен, служещи на паритѣ и потискащи милиони сжщества и да поведе народитѣ къмъ живота на миренъ трудъ и изграждане благосъстоянието на цѣлото човѣчество. Неговитѣ храбри войски, тръгнаха да проливатъ кръвта си за спасение на народитѣ сложиха кости и по българскитѣ полета въ Македония, Моравско и Тракия, за да възкрѣсятъ истината и да сложатъ край на страданията и на тия наши братя“.

Вестникъ „Дневникъ“:

„За първи пжтъ отъ четвъртъ вѣкъ призвани приидатъ въ Божи храмъ честити братя; свободно биятъ роднитѣ камбани и грѣй надежда всѣки му въ душата!

*

Возкрѣсна Богъ и правдата възкрѣсва, облъхва пролѣтъ всѣки ликъ посърналъ. . .

Лжчи на радостъ слънцето разпрѣсва.
Духътъ на Климентъ Охридъ е прегърналъ. . .

*

Возкрѣсна Богъ и надъ земята родна
премина облекчителна въздишка;
пресѣкнаха сълзитѣ мъченически
и звѣннаха камбанитѣ свободни!

*

Да бжде день на правда и на обичъ,
да бжде светъ Великденъ на живота!
Благословенъ е кръстътъ на Голгота
за свободата жертвена на роба!“

(Следва).

Протодякокъ Г. Ибришимовъ.

Изъ духовната съкровищница на Църквата.

Вѣрата.

Отъ св. Кирилъ Иерусалимски.

Вѣрващиятъ въ Бога човѣкъ е нѣщо велико — той е по-богатъ отъ всѣко богатство. За вѣрващия цѣлниятъ свѣтъ е богатство, понеже той презира и тѣпче богатството. Които богатѣятъ въ видимото и които печелятъ много — тѣ сж душевно бедни, защото, колкото повече събиратъ, толкова повече се разяждатъ отъ желзние за това, което не сж постигнали. Човѣкътъ пѣкъ на вѣрата е богатъ и въ бедность, защото знае, че е необходимо да има само храна и облѣкло (1 Тим. 6, 8), и, оставайки доволенъ съ това, пренебрѣгва богатството. Достоинството на вѣрата е велико у насъ, които носимъ името Христово, пѣкъ и всичко, което се твори въ свѣта, даже и отъ тѣзи, които сж чужди на Църквата, твори се съ вѣра. Съ вѣра законитѣ на съпружеството съчетаватъ въ единство отдалечени помежду си люде; споредъ вѣрата въ брачнитѣ задължения, чуждиятъ човѣкъ става участникъ въ владението на слуги и имения, принадлежащи на другия. Съ вѣра се крепи и земедѣлието; който не вѣрва, че ще получи плодъ, той не може да се труди надъ ралото. Съ вѣра людетѣ се пускатъ по море, довѣрвайки се на нищожно дърво, предоставено на капризнитѣ вълни, и хранейки неизвестни надежди за бждещето си; вѣрата за тѣхъ е понадеждна отъ всѣка котва. По тази причина по-голямата частъ отъ човѣшкитѣ дѣла се крепятъ на вѣрата — въ това сме увѣрени не само ние единички, но и тѣзи, които сж вѣнъ отъ Църквата.

Речено е, че „безъ вѣра невъзможно е да се угоди Богу“ (Евр. 11, 6). Ще дрѣзне ли човѣкъ да служи на Бога, ако не вѣрва, че Той сжществува и е мздовъздаятелъ за всичко? Ще пази ли момата — девство, и момѣкътъ — цѣломъждрие, ако тѣ не вѣрватъ, че за непорочността имъ следва неувѣхващъ вѣнецъ? Вѣрата е око, което просѣвшавя всѣка съвѣсть и дава познание. За нея пророкътъ казва: „Ако не вѣрвате, то е, защото не сте улостовѣрени (Ис. 7, 9). Вѣрата затваря устата на лъвоветѣ (Евр. 11, 33). Писанието казва за Даниила: „Извадиха Даниила изъ ямата, и никаква поврѣда не се намѣри по него, защото той вѣрваше въ своя Богъ“ (Дан. 6, 23). Има ли нѣщо пострашно отъ дявола? Но и противъ него нѣмаме друго оржие, освенъ вѣрата — този невещественъ щитъ противъ невидимия врагъ. Дяволътъ отправя къмъ насъ стрели, за да ни улучи когато сме въ мракъ и въ нетрезвость. Затова да не забравяме думитѣ на Апостола: „Надъ всичко вземете щита на вѣрата, съ който ще можете угаси всички нажежени стрели на лукавия“

(Еф. 6,16). Дяволът често подхвърля разжежената стрела на похотта за срамни плътски удоволствия — но вѣрата, напомняйки за сѣда и изстудявайки ума, изгасва тази стрела. Пазете се съ благоговение да не би нѣкой да се занемари и стане плячка на врага, или пъкъ нѣкой еретикъ да не изврати предаденото вамъ — защото вѣрата е талантъ, който ние сме придобили, и залогъ за който Богъ ще иска отчетъ отъ всѣкиго.

Отъ руски — *Ибр.*

БЕЛЕЖКИ И ОТЗИВИ.

Нищо не трѣбва да смуцава великата ни радостъ.

Великденскитѣ празници навсѣкжде у насъ тая година минаха подъ знака на небивала всенародна радостъ, понеже около тия празници, заедно съ възкресението на Христа — Слънцето на правдата, *изъ гроба възсия* и слънцето на българската правда, свободата на поробенитѣ родни земи. А тая радостъ щѣше да бжде много по-голяма, ако да не бѣха въздушнитѣ неприятелски нападения и даванитѣ за тѣхъ тревоги, които въ столицата бѣха прѣчка за масовото посещение на църковнитѣ служби. Въпрѣки тия тревоги, обаче, и въ София и въ провинцията цѣлиятъ народъ ликуваше и продължава да ликува.

Но колкото и да е голѣма тая наша радостъ тукъ, въ България, тя далечъ не може да се сравни, нито по дълбочина, нито по сила, съ радостта на нашитѣ братя въ освободенитѣ сега земи. Който никога не е робувалъ и не е пшквалъ подъ чуждо тежко иго, той не знае сжщинската цена на свободата. Три поколѣния вече въ България не знаятъ що е робство. А нашитѣ братя въ Македония и Тракия шести вѣкъ влачеа робскитѣ вериги, които бѣха станали особено тежки и непопосими за тѣхъ следъ завладѣването на тия земи отъ сѣрби и гърци, и само въ сѣня си бълнуваха за свобода. А потисничеството надъ тѣхъ, наистина, бѣ особено жестоко и страшно. Безъ родна църква и училище, безъ българска книга, на тѣхъ, подъ страхъ на затворъ и заточение, бѣ забранено дѣри и да говорятъ по български, като бѣха преименувани всички ония отъ тѣхъ, които носѣха български собствени имена. Тѣ просто не можеха да дишатъ — бѣха като въ гробъ, живѣеха въ тъмница, намираха се въ сжщински адъ. А сега — изведнажъ сж огрѣяни отъ благодатното слънце на свободата и, минали, както гласи една великденска пѣсенъ, *отъ смерти къ жизни и отъ земли къ небеси*, съ цвѣта посрѣщатъ освободителитѣ си, съ сълзи отъ радостъ прегръщатъ роднитѣ български войници и офицери, съ неизказана наслада почватъ да слушатъ богослужебни пѣсни на роденъ езикъ и — о, върхъ на щастие — удостоиватъ се да лицезрятъ и разговарятъ съ милия и вселюбимъ Български Царъ!

Но тъкмо туй и хвърля сѣнка върху тѣхната безбрѣжна радостъ, тъкмо туй силно смуцава тѣхъ, понеже неочакваното голѣмо благополучие, по недоразумение или други причини, винаги отначало мжчно се приема като действителностъ. „Туй необикновено голѣмо щастие, — казватъ си тѣ, — ако не е сѣнь, непременно е нѣкаква халюцинация, привидение, нѣщо като бълнуване въ бодро състояние“. И оттукъ се промѣква въ душата имъ мало-вѣрие, а сжщо и страхъ — да не би нѣкакъ настѣпни стреснуване и опомняне, та изведнажъ да се намѣрятъ въ предишната грозна действителностъ. Тоя тѣхенъ страхъ се подкрепя още и отъ онова, което сж преживѣли не веднажъ и въ миналото — презъ 1878, 1912 и 1915 год. — когато за тѣхъ се бѣ само зазорило и, безъ да бждатъ огрѣяни отъ слънцето на свободата, пакъ бѣха оставени

въ мрачно робство.

Неоснователенъ е, обаче, тоя страхъ. Днесъ живѣемъ въ сѣвсемъ други времена. Никой не оспорва, че Божието Провидение въ наши дни избра силни народи и ги натовари съ мисията — да преустроятъ свѣта, да премахнатъ неправдитѣ въ него и, като унищожатъ всѣкакво потисничество, да създадатъ навсѣкжде новъ редъ и новъ животъ. Благословени и подкрепени отъ небето, тия орждия на Провидението вече извършиха голѣми чудеса — за твърде кратко време сразиха на силницитѣ, като дариха свобода на много милиони поробени човѣци, и сж въ навечерието да сломятъ окончателно главния виновникъ на свѣтовнитѣ размирици и беди. Събитията всѣки день, всѣки часъ потвърждаватъ това. Туря се вече край на робството. Всички еднакво ще се ползватъ отъ най-сжжпия Божи даръ — свободата. Твори се новъ свѣтъ, въ който ще цари правда и дълготраенъ вѣченъ миръ.

Затова и никой въ нашето велико отечество не трѣбва да се смуцава отъ преголѣмото народно щастие, дадено ни отъ Бога. Напротивъ, всички трѣбва искрено да се радватъ и ликуватъ, като благодарятъ на Всевишния. Съ постигането на своя националенъ идеалъ, българскитѣ народъ никого не обижда и никого не притѣснява. Той си взима само това, което отъ всички бѣ признато за негово. Съ дълбока вѣра въ Бога и въ своитѣ сили, той ще направи всичко, за да защити и упаци своето.

ПИСМА И ДОПИСКИ.

Изъ живота на епархиитѣ.

Пловдивска епархия. На 5 априлъ Високопреосвещенитѣятъ митрополитъ Кирилъ отпштува за Чепинското корито, по случай сбирката на ученическитѣ православни християнски дружества отъ този край, свикана за 7 с. м. Макарь че това не е първо негово посещение, въ с. Лжджене му бѣ устроено трогателно посрѣщане, въ което бѣ подчертано предимно участието на ученицитѣ и на училището.

На 6 априлъ Негово Високопреосвещенство служи св. Литургия въ с. Каменица, благослови християнитѣ и имъ каза отеческо слово. Презъ време на светата Литургия ржкоположи въ дякоцки, а на следния день и въ свещенически чинъ Василь Добревъ Христовъ, свършилъ Пловдивската духовна семинария.

На следния день — Благовещение, служи св. Литургия въ с. Лжджене и освети знамената на ученическитѣ православни християнски дружества, въ присѣствие на Областния училищенъ инспекторъ г. Манолъ Черневъ. Митрополитътъ произнесе слово за празника, съ огледъ на днешното положение, а следъ освещаване на знамената каза напжтствена речъ къмъ ученицитѣ. По този случай хубава речъ произнесе и г. Областниятъ училищенъ инспекторъ. При това посещение на Чепинския край Негово Високопреосвещенство обходи селата Дорково, Костандово, Ракитово и Батакъ, и въ всички произнесе предъ населението подходящи слова, изслушани съ голѣмо внимание и умиление. Населението навсѣкжде се тълпѣше да полуне ржката му. Имаше дълбоко затрогващи моменти въ това обшение на благочестивитѣ българи и тѣхния Архиерей.

Сънищата сж вкарали мнозина въ заблуда, и които сж се надѣвали на тѣхъ, паднали сж (Сир. 34, 7).

СЕДМИЧЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ НА СЪБИТИЯТА

Следъ провалянето на Югославската държава и Гърция, българскитѣ войски почнаха окупацията на Македония и Тракия. Едновременно съ окупацията се подготвя и изпращането на административни чиновници.

Негово Величество Царьтъ има среща съ водача на германския народъ Адолфъ Хитлеръ.

Негово Величество Царьтъ посети Щипъ и Струмица, радостно посрещнатъ отъ жителитѣ на освободенитѣ градове.

Започнаха въ София преговори между Германия и нашето правителство за стопанска спогодба.

Българитѣ отъ югославската армия, пленени отъ българскитѣ войски, се освобождаватъ и пристигатъ въ България. Македонскитѣ братства поематъ грижи за тѣхъ.

Гръцкото правителство прекъсна дипломатическитѣ сношения съ България.

Турция продължи евакуацията на населението отъ Тракия и Цариградъ.

— Турското правителство щѣло да запази досегашното поведение на неутралитетъ.

Югославия не съществува. Следъ падането на Бѣлградъ и отдѣлянето на Хърватско въ отдѣлна държава, югославското правителство избѣга въ Гърция, заедно съ краля, а оттамъ — въ Палестина. Италианцитѣ заеха Косово поле, Черна Гора и Далмация; унгарцитѣ Бачка и части отъ Банатъ. Остатъцитѣ на югославската армия капитулираха въ босненскитѣ планини. Отъ останалата югославска земя — Шумадия, се проектира създаването на германско гаулайтерство. Въ Сърбия сж намѣрени затворени Цвѣтковичъ и Цинцаръ Марковичъ и освободени отъ германцитѣ.

Гърция преживява последнитѣ си часове. Гръцкитѣ войски въ Тракия и на албанския фронтъ капитулираха. Дошлигѣ на помощъ английски, австралийски и новозеландски войски бѣха разбити при Олимпъ. Гръцкото правителство, образувано подъ председателството на краля отъ висши офицери, избѣга на о-въ Критъ. Германцитѣ продължиха настѣплението си въ Тесалия. Заеха Термопилитѣ, влѣзоха въ Атина и преградиха пътя за Коринтъ съ заемане групата острови. Сраженията продължиха съ бѣгащитѣ английски войски къмъ Пелопонезъ, които се мъчатъ да достигнатъ пристанища и да се товарятъ на английски кораби. Германцитѣ потопиха много параходи, съ което попрѣчиха доста на бѣгането на англичанитѣ.

Англия преживява голѣма криза следъ пораженията на Балканитѣ и Египетъ. Въ парламента се искатъ обяснения отъ Чърчилъ и Идънъ. Тѣ отбѣгватъ да дадатъ такива.

—Пораженията на австралийскитѣ и новозеландски войски засили кризата. Въ Австралия негодуването срещу Англия е голѣмо, че е оставила въ Гърция да бжде избита австралийската войска. Кризата въ австралийското правителство има отзвукъ въ Лондонъ. Въ Лондонъ искали да образуватъ воененъ кабинетъ отъ представители на доминионитѣ.

— Иракъ решително се обяви срещу Англия следъ разкрития заговоръ срещу сегашното правителство.

— Английското правителство надава викъ за помощъ отъ Америка. Искатъ се храни и военни материали. Искатъ се и американската помощъ да пази морскитѣ транспорти за Англия.

Русия ратифицира сключения съ Япония договоръ за приятелство.

— Русия не даде прибѣжище на югославскитѣ дипломати отъ България, Германия и Унгария, а ги изпрати въ Турция.

— Русия внимателно следи Турция и движението на английскитѣ войски въ Персийския заливъ и Иракъ.

Френското правителство напустна О. Н.

— Между Русия и Франция сж подновени дипломатическитѣ сношения.

— Преговоритѣ между Франция и Германия сж стигнали до уреждане всички въпроси.

Следъ разгрома на югославската държава се роди хърватската държава, начело съ Анте Павеличъ. Той стана водачъ на хърватската държава. Образува правителство и организира армия. Хърватската държава бѣ призната отъ Германия, Италия, Унгария и България.

Войната на Балканитѣ завърши. Германскитѣ войски за 20 дена завършиха победоносно войната. Германцитѣ почнаха заемането на гръцкитѣ острови Митилинъ, Евбея, Лимносъ, Тасосъ и много други и се доближаватъ до египетския брѣгъ.

— Германскитѣ подводници и летала продължиха потопяването на английски кораби. Презъ последнитѣ дни потопениятъ тонажъ стигна голѣми размѣри.

— По въздуха англичанитѣ хвърлиха бомби надъ германски и български градове. Възмездието на германцитѣ бѣ жестоко. Лондонъ, Портсмутъ, Нюкастълъ, Бристолъ и други градове бѣха силно бомбардирани.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ДЪТОПИСЪ.

I. У насъ.

Приветствени телеграми, размѣнени между Царя и Намѣстникъ-председателя на Св. Синодъ по случай Възкресение Христово.

Негово Високопреосвещенство митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ.

Воистину воскресе! Вседушевно благодаря на Ваше Високопреосвещенство и на светата родна Църква за изказанитѣ ми отечески приветствия и благопожелания по случай великата Пасха. Честита сжщо и Вамъ светото възкресение Христово, като молитствувамъ усърдно Възкрѣсналиятъ нашъ Спасителъ да бди винаги надъ българския народъ и благодатно му съдействува за осъществяване на неговитѣ съкровени чаяния.

Царьтъ.

Негово Величество Борисъ III, Царь на българитѣ, София-Двореца.

Ваше Величество, пълна съ вѣра и надежда, въпрѣки свѣтовното страхотно сътресение, днесъ, поради настоящия моментъ за възделеното народно обединение, Църквата ни е преизпълнена и съ радостъ. При тия върховни душевни трепети, отъ нейно и отъ наше име, по случай великата Пасха Господня, почтително приветствуваме Ваше Величество и августейшото царско семейство съ свѣтлото и мироспасително Възкресение Христово. При това, заедно съ цѣлото църковно изпълнение, вседушевно молитствуваме, шото Възкрѣсналиятъ Господъ Спасителъ, Който винаги благодатно е вдъхновявалъ и съдействувалъ на любимия народенъ царственъ Вождъ да работи и се бори съ

мирни срѣдства за възкресението на справедливостта, Той — Всемогщиятъ, и занаятъ съ същата благодатна сила да закриля и помага на Ваше Величество, та все тъй мъдро и усилено да осъществявате народните идеали, да закриляте родната св. Църква и да творите свѣтли бѣднини за обединението на цѣлокупната родина. Христосъ Воскресе!

Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ:

† Видинский Неофитъ.

Извънредна сесия на Св. Синодъ въ голѣмъ съставъ. По случай великото и радостно събитие — *освобождението на поробенитѣ български земи*, Св. Синодъ въ голѣмъ съставъ на 29 и 30 мин. месецъ има извънредна сесия, въ която се занима съ църковното разпредѣление на присъединяванитѣ области и съ назначението на временно управляващи тамъ, до окончателното установяване границитѣ на освободенитѣ земи. Въ началото на първото паметно заседание, следъ подобаваща къмъ Господа Бога молитва, Високопреосвещениятъ Видински митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, сърдечно и вдъхновено приветствува Архиепископъ съ възкресението на правдата спрямо българския народъ и, като отпрати благодарностъ къмъ милостивия Богъ, Който благоволи, подъ мъдрото върховно ръководство на Н. Величество Борисъ III, Царь на българитѣ, да избѣгне нашиятъ народъ сътресенията на войната въ настоящитѣ сѣдбоносни времена и по миренъ начинъ да постигне своето обединение, възхвали родолюбието на всички, които въ миналото съ своитѣ трудове и подвизи сж ратували за възстановяването на една Църква и обединението на българския народъ. Следъ това Св. Синодъ извърши заупокойна молитва за приснопамятнитѣ ексзарси Антима и Иосифа и за всички други духовници, които се потрудили за съграждането и утвърдението на Българската православна църква. Подиръ това се изпѣ многолѣтствие за Царя, правителството и войската.

Следъ обстойни разисквания, въ които взеха участие всички синодални членове, Св. Синодъ реши — за сега въ новоосвободенитѣ земи да се разграничатъ временно 4 епархии: Маронийска, Струмишко-Драмска, Скопско-Велешка и Охридско-Битолска. Въ скоро време ще бѣдатъ опредѣлени митрополити, които ще управляватъ тѣзи епархии, като имъ бѣдатъ назначени и помощници-епископи.

Височайши черкувания. Негово Величество Царьтъ на Велики четвъртъкъ се черкува въ храма „св. Седмочисленици“, както и на Велики петъкъ сутриньта, при изнасяне на св. Плащаница. Вечерьта сжщия денъ, при последованието на Христовото погребение, Тѣхни Величества Царьтъ и Царицата се черкуваха въ храма „Св. София“.

Царско дарение. Негово Величество Царьтъ е подарилъ 50 хиляди лева на общогражданския комитетъ, който събира подарьци за германски и български войници по случай свѣтлитѣ Христови празници. По случай Великденна Негово Величество подарилъ сжщо и 15 хиляди лева за беднитѣ студенти при Софийския университетъ.

Седмица на книгата. По починъ на Министерството на просвѣтата и подъ ръководството на г. Ст. п. Василевъ, началникъ на Културното отдѣление при сжщото министерство, въ столицата и цѣлата страна се устрои седмица на книгата, начиная отъ 27 м. м. Въ столицата тържественото откриване на седмичната стана м. недѣля, преди обѣдъ, въ аулата на Държавния университетъ, въ библиотечната сграда на който е устроена и съответна изложба на книгата. Въ изложбата взима участие и родната Църква чрезъ Сино-

далното книгоиздателство. На тържеството присѣтствуваха: представителитѣ на Двореца г-да П. Груевъ и Иванъ Бурешъ, Високопреосвещениятъ Видински митрополитъ Неофитъ, Намѣстникъ-председателъ на Св. Синодъ, министъръ-председателъ г. проф. Филевъ, председателъ на Народното събрание г. Логофетовъ, Преосвещенитѣ епископи Стобийский Никодимъ и Драговитийский Харитонъ, ректорътъ на Университета о. протопрезвитеръ Ст. Цанковъ, професори, писатели и множество отборъ граждани. Произнесоха речи за културната роля на книгата Министъръ-председателъ и г. Ст. Чилингировъ. Хоръ „Гусла“ изпѣли химнитѣ: царски, народенъ и на Бѣломорието.

Продължена ваканция. Великденската ваканция само за ученицитѣ отъ Софийската духовна семинария се продължава до 11 май. Питомцитѣ на Пловдивската духовна семинария и тѣзи на Пастирско-богословския институтъ при светата Черепишка обитель подновиха занятията си на 28 м. м.

II. Въ чужбина.

Католическата църква. *Починалъ кардиналъ.* На 21 априль е починалъ на 81 годишна възраст кардиналъ Кашпаръ, архиепископъ на Прага (Чехия), бележитъ католически прелатъ.

Папски наставления къмъ проповѣдницитѣ презъ Велики пости. На 26 февруарий, приемайки свещеницитѣ на Римъ и опредѣленитѣ презъ Велики пости проповѣдници, папа Пий XII се обърналъ къмъ тѣхъ съ твърде ценни архипастирски наставления, нѣкои отъ които предава La Croix въ единъ недавнашенъ брой. „Народътъ и обществото — казалъ между друго Папата — иматъ нужда отъ Бога. Ужаснитѣ събития, на които ние сме свидетели, сж преди всичко следствие и като че ли една „отплата“ за отричането на Бога и за безвѣрието, което като заразно зло тревожи и трови душата на народитѣ и като единъ пожаръ застрашава да обхване Европа и цѣлъ свѣтъ. А въ сжщото време тия бедствия сж и едно испытание, чрезъ което Господь иска съ мощенъ гласъ да застави човѣшкия родъ да си спомни за вѣрата и служението Богу. Ето, прочее, първата голѣма задача на вашата проповѣдь: наново да поведете хората да познаятъ единия личенъ Богъ, за да почнатъ тѣ отново да вървятъ предъ Него съ страхъ и любовь, като наново се научатъ да насочватъ своитѣ дѣла и мисли съгласно съ Неговия светъ законъ. Но кой днесъ си прави трудъ да познае Бога, да Го търси по пжта на истината? Хвърлете погледъ въ събранията на свѣтскитѣ учени, въ храмоветѣ на науката, въ съчиненията на съвременнитѣ философи. За мнозина, Богъ е отново „незайниятъ Богъ“ на атинянитѣ. . . Ако днесъ срѣдъ възрастнитѣ не се слави незнанието на Бога, то за оплакване е, че училищата отниматъ отъ душичѣ на децата-християни здравата храна, дори и млѣкото на божественото учение. . .“

Обявление. Изгубено е кръщелното свидетелство на Тодоръ Стефановъ, родомъ отъ с. Брѣговица, Гор.-Орѣховско. Издаденъ е дубликатъ.

с. Брѣговица, 14. IV. 1941 год.

1—64—1 Енор. свещ. Дим. П. Чакмаковъ

Обявление. Дългогодишенъ опитенъ черковенъ пѣвецъ и диригентъ на църковни и свѣтски хорове, търси подходящо мѣсто при нѣкой храмъ въ царството.

3—66—1 Адресъ: Книжар. „Лотосъ“ — Свищовъ.

Главенъ редакторъ: Хр. Поповъ.

Печатница С. М. Стайковъ — София